Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. C. Guzun)
Dosarul nr. 3a-500/24 (2-22067382-02-3a-25042024)

D E C I Z I E

03 iulie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

Completul de Contencios Administrativ în componența:

Preşedintele completului, Sîrbu Victoria
judecătorul Braga Angela și Bostan
Judecătorii Angela
Grefier Negrei Corina

examinând în ședință publică, apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 decembrie 2023, adoptată în cauza de contencios administrativ, la acțiunea înaintată de SC „Turbilon-Teh" SRL, FPC „Clasic SV" SRL, SRL „Neaos" către Serviciul Fiscal de Stat cu privire la constatarea faptului, anularea actului administrativ și obligarea la eliberarea informației,

C O N S T A TĂ :

Pretențiile reclamantului:

La data de 13 mai 2022 SC „Turbilon-Teh" SRL, FPC „Clasic SV" SRL, SRL „Neaos" s-au adresat către Serviciul Fiscal de Stat cu o acțiune în contencios administrativ, cu privire la constatarea faptului, anularea actului administrativ și obligarea la eliberarea informației.

În motivarea acțiunii au indicat că, la 16.01.2020 de către Serviciul Fiscal de Stat, în temeiul prevederilor art. 276^1 din Codul de procedură penală, a remis conform competenței procesele-verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 şi 14.01.2020 aferente activităţii de întreprinzător, desfăşurate de către întreprinderile SC „Turbilon-Teh" SRL, FPC „Clasic SV" SRL, SRL „Neaos", pentru examinare în conformitate cu legislaţia procesual penală. Astfel, potrivit prevederilor prevăzute la art. 276^1 alin. (4) din Codul de procedură penală, procurorul poate decide asupra pornirii urmăririi penale doar după recepţionarea sesizării organului de control de stat expediată în conformitate cu prevederile art. 29 alin. (11) din

Legea nr. 131/2012, privind controlul de stat asupra activităţii de întreprinzător sau cu ale art. 251 din Codul fiscal, ceea ce presupune:

Articolul 29 alin. (11) din Legea 131/2012, prin derogare de la alin. (7)-(10), în cazul şi în termenul indicat la art. 28 alin. (9) şi (9^1), organul de control transmite organului de urmărire penală o sesizare, privind identificarea semnelor unei componenţe de infracţiune, la care se anexează procesul-verbal de control şi materialele, ce ţin de controlul în cauză), sau cu ale art. 251 din Codul fiscal. La sesizarea privind identificarea semnelor componenţei de infracţiune, în mod obligatoriu, se anexează actul de control, decizia asupra cazului de încălcare fiscală şi materialele, ce ţin de controlul în cauză, or, aceleaşi reguli, sunt prevăzute şi în art. 28 din Legea nr. 131/2012.

Articolul 28 alin. (9), la stabilirea încălcărilor, ce conţin semne ale componenţei unei infracţiuni, dar care nu s-au soldat cu cauzarea de prejudicii vieţii şi sănătăţii persoanei, organul de control întocmeşte procesul-verbal de control, în care se indică prejudiciul, pe care l-a stabilit, în limita competenţelor, ca fiind cauzat prin încălcările constatate ale legislaţiei şi prescripţia, privind înlăturarea acestor încălcări. Organul de control sesizează procurorul sau organul de urmărire penală competent, cu privire la identificarea semnelor componenței de infracțiune printr-o sesizare, la care, în mod obligatoriu, se anexează procesul-verbal de control și materialele ce țin de controlul în cauză.

Interpelările respective au fost formulate în contextul oferirii informaţiei de la autoritatea, care poate oferi un document oficial despre actele de control fiscal şi deciziile asupra cazurilor de încălcare fiscală a legislaţiei, întocmite în perioada anilor 2016-2019, informaţie solicitată pentru a fi prezentată diferitor autorităţi pentru apărarea drepturilor şi intereselor acestor companii, or, conform prevederilor legale, agentul economic supus controlului fiscal are dreptul să cunoască atât concluziile pe act şi deciziile adoptate de Serviciul Fiscal de Stat, cât şi dreptul de a face obiecții şi de a le contesta la Serviciul Fiscal de Stat şi în instanța de judecată (Cu atât mai mult, că SFS a indicat, că entităților în cauză le-au şi fost expediate acele acte).

Prin răspunsurile neclare și evazive nr. 26-18/1-07-12682 din 02.03.2022, la interpelarea din 03.02.2022, nr. 26-18/1-07-19864 din 04.04.2022, la interpelarea II din 09.03.2022; nr. 26-18/1-07-27010 din 05.05.2022, la interpelarea III din 07.04.2022, informația solicitată nu a fost oferită deoarece ele nici într-un fel nu răspund la întrebările ridicate în ambele interpelări, doar prin referința la anumite norme de drept și documentele cerute constituie materiale ale urmăririi penale, ce nu pot fi date publicității.

Consideră reclamantul aceste răspunsuri, ca fiind unele ilegale, care urmează a fi anulate cu obligarea furnizorului să prezinte informația solicitată, din următoarele motive:

1. Conform art. 4 din Legea privind accesul la informaţie, oricine, în condiţiile prezentei legi, are dreptul de a căuta, de a primi şi de a face cunoscute informaţiile oficiale.

2. În primul rând, companiile reclamante au cerut să le fie prezentate spre a face cunoştinţă cu procesele-verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 şi 14.01.2020, a copiilor actelor de control şi deciziilor adoptate, care au stat la baza proceselor de consemnare a opiniei, pentru a formula obiecţii şi a le contesta, în modul prevăzut de lege.

3. Această informaţie este strict necesară în vederea apărării drepturilor şi intereselor legitime a companiilor reclamante, ce sunt prejudiciate, neîntemeiat urmărite penal, etc.

4. Astfel, SFS prin răspunsurile sale au încălcat dreptul constituţional de avea acces la informaţie, de care companiile reclamante au nevoie, în vederea apărării drepturilor şi intereselor sale legitime;

5. Conform art. 23 al Legii privind accesul la informaţie, în cazul în care persoana, care consideră că drepturile sau interesele legitime în ceea ce privește accesul la informaţie i-au fost lezate, precum şi în cazul, în care nu este satisfăcută de soluţia dată de către conducerea furnizorului de informaţii sau de către organul ierarhic superior al acestuia, ea poate ataca acţiunile sau inacţiunea furnizorului de informaţii direct în instanţa de contencios administrativ competentă. Sesizarea instanţei de judecată se va efectua în termen de o lună de la data primirii răspunsului de la furnizorul de informaţii sau, în caz dacă nu a primit răspuns, de la data cînd trebuia să-l primească;

6. Au primit răspunsul nesatisfăcător al SFS la data de 07.05.2022.

Solicită reclamanții SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos”, constatarea ca fiind încălcat de către Serviciul Fiscal de Stat a dreptului de acces la informație al SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos”, constatarea ca fiind ilegal răspunsul Serviciului Fiscal de Stat prin care s-a refuzat acordarea informației solicitate de către SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos”, obligarea Serviciului Fiscal de Stat să satisfacă neîntârziat cererea solicitanților SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos” și să elibereze următoarea informație:

A) Procesele-verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 și 14.01.2020 cu privire la companiile reclamante.

B) Copiile actelor de control și deciziilor adoptate, care au stat la baza proceselor-verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 și 14.01.2020.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 decembrie 2023, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos”.

S-a constatat ca fiind nesoluționate cererile reclamanților SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos” către Serviciul Fiscal de Stat, din data de 03.02.2022; 09.03.2022 și din 07.04.2022.

S-au anulat răspunsurile emise de către Serviciului Fiscal de Stat, din 02.03.2022 cu nr.26-18/1-07.12612; din 04.04.2022 cu nr.26-18/1-07.19864; din 05.05.2022 cu nr.26-18/1-06.27010, prin care s-a refuzat acordarea informației solicitate de către SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos” ,ca fiind ilegale.

S-a obligat Serviciul Fiscal de Stat să elibereze Procesele-verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 și 14.01.2020, cu privire la companiile reclamante.

S-a obligat Serviciul Fiscal de Stat să elibereze actelor de control și deciziile adoptate, care au stat la baza întocmirii proceselor verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 și 14.01.2020.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la data de 28 decembrie 2023 Serviciul Fiscal de Stat a declarat cerere de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 decembrie 2023, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă.

Termenul de declarare a apelului:

Potrivit art.232 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic.

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate.

Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanţei de fond a fost pronunțat public la 14 decembrie 2023, apelul fiind declarat la data de 28 decembrie 2023, la data de 19 martie 2024, apelantul Serviciul Fiscal de Stat, a recepționat hotărârea motivată, iar la data de 05 aprilie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus motivarea apelului, astfel Colegiul constată că, apelul nemotivat și apelul motivat au fost depuse în interiorul termenului legal.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel a invocat apelantul argumente similare celor expuse în referința depusă la 15 iulie 2022, indicând suplimentar că, pretenţia companiilor intimate materializate prin cererile extrajudiciare privind solicitarea informaţiei, vizează obţinerea de acte, documente şi informaţii din cadrul unei cauze penale, gestionată de Procuratura pentru Combaterea Criminalităţii Organizate şi Cauze Speciale cu nr. 2017010436 şi care, prin prisma art. 212 din Codul de procedură penală reprezintă materiale ale urmăririi penale ce nu pot fi date publicităţii decât cu autorizaţia persoanei care efectuează urmărirea penală.

Consideră apelantul că, este absolut nejustificată constatarea primei instanţe precum că, furnizorul de informaţii – Serviciul Fiscal de Stat nu a prezentat solicitanţilor de informaţii - SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos”, cele pretinse prin cererile extrajudiciare, făcând în acest sens referire la prevederile art. 10, 17 al Legii nr.982/2000.

Invocă că, cererile solicitanţilor SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” şi SRL „Neaos” privind prezentarea materialelor aferente unei cauzei penale gestionată de către organul de urmărire penală competent, au fost readresate furnizorului care deţine nemijlocit informaţia solicitată în strictă conformitate cu prevederile legislaţiei în vigoare, la cauză, prin prisma Legii nr.982/2000, nefiind constatat refuzul furnizorului de informaţie sesizat de a elibera informaţia susceptibilă de a fi furnizată, drept urmare, la cauză, nu este constatată încălcarea de către Serviciul Fiscal de Stat a dreptului de acces la informaţie.

Susține că în litigiul dedus judecăţii, calitatea de furnizor de informaţie o deţine Procuratura pentru Combaterea Criminalităţii Organizate şi Cauze Speciale, iar informaţia solicitată de către companiile intimate se referă la materialele care fac parte din cauza penală nr. 2017010436, gestionată de Procuratura pentru Combaterea Criminalităţii Organizate şi Cauze Speciale în privinţa companiilor SRL „Turbilon-Teh”, SRL „Clasic SV” şi SRL „Neaos”.

Precizează că, în cadrul dezbaterilor judiciare, la întrebarea către reprezentanţii companiilor intimate cu privire la faptul, din care motiv nu s-au adresat cu o solicitare organului de urmărire penală şi anume, Procuratura pentru Combaterea Criminalităţii Organizate şi Cauze Speciale care conduce urmărirea penală şi deţine toate actele şi materialele solicitate, răspunsul laconic al reclamantelor a fost că, nu au considerat necesar de a se adresa, deoarece Serviciul Fiscal de Stat este obligat să le prezinte materialele respective.

Susține apelantul că, este nejustificată concluzia primei instanţe cu privire la faptul că, Serviciul Fiscal de Stat a oferit o interpretare eronată art. 212 alin. (1) din Codul de procedură penală. În prezenta cauză, actele solicitate de către intimaţi sunt materiale care fac parte dintr-o cauză penală şi urmează a fi solicitate conform procedurii reglementate de Codul de procedură penală, iar actele administrative individuale defavorabile susceptibile controlului judecătoresc separat, la care face trimitere instanţa de fond, se atribuie procedurii administrative reglementate de Codul administrativ.

Indică că în litigiul dedus judecăţii, companiile intimate nu sunt destinatarii unui act administrativ individual defavorabil, prin care le-au fost afectate drepturile/interesele legitime şi nici nu dispun de un drept pretins vătămat căruia i s-a adus atingere prin activitatea administrativă desfăşurată de Serviciul Fiscal de Stat.

Menționează apelantul că, referitor la constatarea instanţei de fond precum că, pasarea responsabilităţii către Procuratura pentru Combaterea Criminalităţii Organizate şi Cauze Speciale este eronată şi nu are la bază o justificare legală elocventă, reliefează prevederile art. art. 7, 10 din Legea privind accesul la informaţie nr. 982/2000.

Relevă că, prin prisma dreptului discreţionar, Serviciul Fiscal de Stat a acţionat în cazuri similare, în acelaşi mod, or informaţia ce ţine de activitatea de urmărire penală a organelor de resort, reprezintă informaţie prohibită de lege spre furnizare solicitantului, acesta urmând să se adreseze nemijlocit organului de urmărire penală.

Indică că, în conformitate cu legislaţia în vigoare, Serviciul Fiscal de Stat nu este în drept de a divulga informaţiile cu accesibilitate limitată sau care ce ţin de activitatea de urmărire penală a organelor de resort, informaţia respectivă fiind exceptată de la protecţia legii privind accesul la informaţie.

Astfel, consideră că sunt greşite concluziile primei instanţe privind admiterea acţiunii, fiind rezultatul aplicării şi interpretării eronate a normelor de drept material şi procedural, cât şi aprecierea eronată a circumstanţele de fapt sub toate aspectele, generând emiterea unei hotărâri neîntemeiate.

La data de 12 mai 2024, intimații SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos” au depus referință asupra apelului declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului Serviciul Fiscal de Stat, Teleucă Elena, a susținut cererea de apel, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentanții intimaților SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos”, administratorul Gonța Oleg și avocatul Malic Gheorghe nu au susținut cererea de apel, solicitând respingerea acesteia, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Aprecierea instanţei de apel:

Potrivit art.195 Codul administrativ, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii – respinge apelul.

Potrivit art.194 alin.(1) Cod administrativ, în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept.

În conformitate cu prevederile art.231 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Potrivit art.219 alin.(1) – (3) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

În corespundere cu prevederile art.221 alin.(2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile art.220 alin.(1) Cod administrativ, stabilesc că, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87–93.

Din conținutul art.93 din Codul administrativ, se stabilește sarcina probațiunii, potrivit căreia, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin.(1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Astfel, instanţa de apel, verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii primei instanţe, constată că aceasta urmează a fi menţinută, ori concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în corespundere cu circumstanţele cauzei şi normele de drept material au fost aplicate corect.

Circumstanțele de fapt ale cauzei:

Din materialele cauzei se atestă că, la data de 03 februarie 2022 SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos” s-au adresat cu o cerere către Serviciul Fiscal de Stat solicitând expedierea în adresa acestora a copiilor proceselor-verbale de control care urmau să însoțească procesele-verbale de consemnare a opiniei, adresate Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale. (f.d.15)

Prin răspunsul Serviciului Fiscal de Stat nr. 26-18/1-07-12612 din 02 martie 2022 s-a comunicat că la baza întocmirii proceselor-verbale de consemnare a opiniilor, au stat actele de control fiscal și deciziile asupra cazului de încălcare a legislației, întocmite în perioada anilor 2016-2019, la companiile reclamante, acte expediate și înmânate reprezentanților reclamanților, potrivit art. 129^1 din Codul fiscal, precum și alte informații deținute la momentul emiterii proceselor-verbale de consemnare a opiniilor. (f.d.16)

La data de 03 februarie 2022 SC „Turbilon-Teh" SRL, FPC „Clasic SV" SRL, SRL „Neaos" s-au adresat cu o cerere către Serviciul Fiscal de Stat solicitând repetat expedierea copiilor proceselor-verbale de control, actelor, materialelor, care urmau să însoțească procesele-verbale de consemnare a opiniei adresate Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale (dacă există dovada recepționării de către companiile în cauză a actelor menționate, cel puțin indicarea acestor acte care au fost aduse la cunoștință, numărul și data emiterii). (f.d.17)

Prin răspunsul Serviciului Fiscal de Stat nr. 26-18/1-07-19864 din 04 aprilie 2022 s-a comunicat că având ca reper art. 212 alin. (1) din Codul de procedură penală, solicitările aferente unei cauze penale urmează a fi adresate organului care efectuează urmărirea penală – Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale. (f.d.18)

La data de 07 aprilie 2022 SC „Turbilon-Teh" SRL, FPC „Clasic SV" SRL, SRL „Neaos" s-au adresat cu o cerere către Serviciul Fiscal de Stat solicitând repetat expedierea copiilor actelor de control și deciziilor adoptate, pentru a formula obiecții și a le contesta, în modul prevăzut de lege. (f.d.19)

Ulterior, a fost formulată cerere prealabilă de către SC „Turbilon-Teh" SRL, FPC „Clasic SV" SRL, SRL „Neaos". (f.d.20)

Prin răspunsul Serviciului Fiscal de Stat nr. 26-18/1-07-27010 din 05 mai 2022 s-a comunicat că la data de 16.01.2020 Serviciul Fiscal de Stat a prezentat Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale procesele-verbale de consemnare a opiniei pe companiile reclamante, în cadrul cauzei penale nr. 2017010436.

Ulterior, prin scrisorile din 03.02.2022 și 09.03.2022, partea reclamantă a solicitat de la Serviciul Fiscal de Stat copiile proceselor-verbale de control, care urmau să însoțească procesele-verbale de consemnare a opiniei adresate Procuraturii pentru Combaterea Crimei Organizate și Cauze Speciale, fiind acordate răspunsuri potrivit legii. Reieșind din considerentele expuse, prin prisma art. 212 din Codul de procedură penală, s-a remis cererea repetată și cererea prealabilă spre cunoștință, sub aspectele competențelor atribuite de lege. (f.d.21)

Nefiind de acord cu răspunsul Serviciului Fiscal de Stat nr. 26-18/1-07-27010 din 05.05.2022, precum și răspunsurile nr.26-18/1-07.12612 din 02.03.2022,

nr.26-18/1-07.19864 din 04.04.2022, SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos” au înaintat prezenta acțiune în ordine de contencios administrativ, cu cerințele deduse judecății.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 39 Cod administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 10 alin. (1) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Conform art. 11 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, actele administrative individuale pot fi acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Instanța de apel statuează că, actele administrative individuale – răspunsurile Serviciului Fiscal de Stat nr.26-18/1-07.12612 din 02.03.2022, nr.26-18/1-07.19864 din 04.04.2022 și nr. 26-18/1-07-27010 din 05.05.2022, constituie acte defavorabile reclamantului.

Iar din analiza actelor administrative contestate, reieșind din solicitările înaintate, se atestă că acțiunea dedusă judecății este una în obligare conform art.206 Cod administrativ.

Conform art. 208 alin. (1) Cod administrativ, până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege.

Conform art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede

altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia.

Completul judiciar atestă că, SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos” sunt subiecți de sesizare a instanței de contencios administrativ, sesizând încălcarea dreptului de acces la informație, au depus acțiunea în termen, iar acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar, prin urmare motive de inadmisibilitate a acțiunii în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt, din care motive, instanța de fond corect a considerat acțiunea admisibilă și a purces la examinarea pe fond a acesteia.

Fiind investită cu judecarea prezentei cauze, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, prin hotărârea din 14 decembrie 2023 a admis acțiunea în contencios administrativ al reclamanților SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos”, constatând nesoluționarea cererilor reclamanților din data de 03.02.2022; 09.03.2022 și din 07.04.2022, anulând răspunsurile Serviciului Fiscal de Stat nr.26-18/1-07.12612 din 02.03.2022, nr.26-18/1-07.19864 din 04.04.2022 și nr. 26-18/1-07-27010 din 05.05.2022 și obligând în acest sens Serviciul Fiscal de Stat să elibereze Procesele-verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 și 14.01.2020, cu privire la companiile reclamante și actele de control și deciziile adoptate, care au stat la baza întocmirii proceselor verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 și 14.01.2020.

Potrivit art. 1 Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație (în vigoare la momentul sesizării autorității publice), prezenta lege reglementează:

a) raporturile dintre furnizorul de informaţii şi persoana fizică si/sau juridică în procesul de asigurare şi realizare a dreptului constituţional de acces la informaţie;

b) principiile, condiţiile, căile şi modul de realizare a accesului la informaţiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de informaţii;

d) drepturile solicitanţilor informaţiei;

e) obligaţiile furnizorilor de informaţii în procesul asigurării accesului la informaţiile oficiale;

f) modalitatea apărării dreptului de acces la informaţie.

Nu constituie obiect al prezentei legi raporturile care au legătură tangenţială cu raporturile enumerate în alineatul (1) al prezentului articol şi se referă la:

a) colectarea, prelucrarea, depozitarea şi garantarea integrităţii informaţiilor;

b) prezentarea obligatorie a informaţiilor prevăzute de lege de către persoane private autorităţilor publice, instituţiilor publice;

c) accesul autorităţilor publice, instituţiilor publice, persoanelor fizice şi/sau juridice, abilitate cu gestionarea unor servicii publice, la informaţiile aflate în

posesia altor asemenea autorităţi publice, instituţii publice, persoane fizice şi/sau juridice;

d) furnizarea informaţiilor referitoare la propria activitate de către persoane fizice şi juridice private, partide şi formaţiuni social-politice, fundaţii, asociaţii obşteşti.

Potrivit art. 5 Legea nr. 982 din 11.05.2000, (1) Subiecţi ai prezentei legi sînt furnizorul de informaţii şi solicitantul informaţiei.

(2) Furnizori de informaţii, adică posesori ai informaţiilor oficiale, obligaţi să le furnizeze solicitanţilor în condiţiile prezentei legi, sînt:

a) autorităţile publice centrale şi locale - autorităţile administraţiei de stat, prevăzute în Constituţia Republicii Moldova şi anume: Parlamentul, Preşedintele Republicii Moldova, Guvernul, administraţia publică, autoritatea judecătorească;

b) instituţiile publice centrale şi locale - organizaţiile fondate de către stat în persoana autorităţilor publice şi finanţate de la bugetul de stat, care au ca scop efectuarea atribuţiilor de administrare, social-culturale şi altor atribuţii cu caracter necomercial;

c) persoanele fizice şi juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituţia publică, sînt abilitate cu gestionarea unor servicii publice şi culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informaţii oficiale.

(3) Pot solicita informaţii oficiale, în condiţiile prezentei legi:

a) orice cetăţean al Republicii Moldova;

b) cetăţenii altor state, care au domiciliul sau reşedinţa pe teritoriul Republicii Moldova;

c) apatrizii stabiliţi cu domiciliul sau cu reşedinţa pe teritoriul Republicii Moldova.

Potrivit art. 6 Legea nr. 982 din 11.05.2000, (1) În sensul prezentei legi, informaţii oficiale sînt considerate toate informaţiile aflate în posesia şi la dispoziţia furnizorilor de informaţii, care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate şi/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziţia lor în condiţiile legii de către alţi subiecţi de drept.

(2) În sensul prezentei legi, drept documente purtătoare de informaţii sînt considerate:

1) oricare din următoarele (sau o parte din acestea):

a) orice hîrtie sau alt material pe care există un înscris;

b) o hartă, un plan, un desen, o fotografie;

c) orice hîrtie sau alt material pe care sînt marcaje, figuri, simboluri sau perforări care au un sens pentru persoanele calificate să le interpreteze;

d) orice obiect sau material din care pot fi reproduse sunete, imagini sau înscrisuri cu sau fără ajutorul unui alt articol sau mecanism;

e) orice alt înregistrator de informaţie apărut ca rezultat al progresului tehnic;

2) orice copie sau reproducere a purtătorilor de informaţii menţionaţi la punctul 1) al prezentului alineat;

3) orice parte a unei copii sau reproduceri menţionate la punctul 2) al prezentului alineat.

(3) Informaţiile oficiale nedocumentate, care se află în posesia furnizorilor (persoanelor responsabile ale acestora), vor fi puse la dispoziţia solicitanţilor în ordine generală.

Potrivit art. 10 Legea nr. 982 din 11.05.2000, (1) Persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informaţii, personal sau prin reprezentanţii săi, orice informaţii aflate în posesia acestora, cu excepţiile stabilite de legislaţie.

(2) Dreptul persoanei de a avea acces la informaţii, inclusiv la informaţiile cu caracter personal, nu poate fi îngrădit decît în condiţiile legii.

(3) Orice persoană care solicită acces la informaţii în conformitate cu prezenta lege este absolvită de obligaţia dea-şi justifica interesul pentru informaţiile solicitate.

Potrivit art. 15 Legea nr. 982 din 11.05.2000, (1) Cererile scrise cu privire la accesul la informaţie vor fi înregistrate în conformitate cu legislaţia cu privire la registre şi petiţionare.

(2) Cererile respective vor fi examinate şi satisfăcute de funcţionarii publici responsabili de furnizarea informaţiilor.

(3) Deciziile, luate în conformitate cu prezenta lege, vor fi comunicate solicitantului într-un mod ce ar garanta recepţionarea şi conştientizarea acestora.

(4) În cadrul satisfacerii cererii privind accesul la informaţie, furnizorii vor lua toate măsurile necesare pentru nedivulgarea informaţiilor cu acces limitat, pentru protecţia integrităţii informaţiilor şi excluderea accesului nesancţionat la ele.

Potrivit art. 16 Legea nr. 982 din 11.05.2000, (1) Informaţiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziţia solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai tîrziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informaţie.

(2) Termenul de furnizare a informaţiei, documentului poate fi prelungit cu 5 zile lucrătoare de către conducătorul instituţiei publice dacă:

a) cererea se referă la un volum foarte mare de informaţii care necesită selectarea lor;

b) sînt necesare consultaţii suplimentare pentru a satisface cererea.

(3) Autorul cererii va fi informat despre orice prelungire a termenului de furnizare a informaţiei şi despre motivele acesteia cu 5 zile înainte de expirarea termenului iniţial.

Potrivit art. 21 Legea nr. 982 din 11.05.2000, (1) Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informaţii poate ataca acţiunile acestuia atît pe cale extrajudiciară, cît şi direct în instanţa de contencios administrativ competentă.

(2) Persoana, deasemenea, se poate adresa pentru apărarea drepturilor şi intereselor sale legitime Avocatului Poporului.

(3) Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim poate ataca orice acţiune sau inacţiune a persoanei responsabile pentru primirea şi examinarea cererilor de acces la informaţii, dar în special cu privire la:

a) refuzul neîntemeiat de a primi şi înregistra cererea;

b) refuzul de a asigura accesul liber şi necondiţionat la registrele publice aflate la dispoziţia furnizorului de informaţii;

c) încălcarea termenelor şi procedurii de soluţionare a cererii de acces la informaţie;

d) neprezentarea sau prezentarea necorespunzătoare a informaţiilor solicitate;

e) refuzul neîntemeiat de a prezenta informaţiile solicitate;

f) atribuirea neîntemeiată a informaţiei la categoria informaţiilor care conţin secrete de stat, secrete comerciale sau la categoria altor informaţii oficiale cu accesibilitate limitată;

g) secretizarea neîntemeiată a unor informaţii;

h) stabilirea plăţii şi mărimii acesteia pentru informaţiile furnizate;

i) cauzarea unor prejudicii materiale şi/sau morale prin acţiunile ilegale ale furnizorului de informaţii.

(4) În cadrul soluţionării litigiilor privind accesul la informaţie, organele competente vor întreprinde măsuri pentru protejarea drepturilor tuturor persoanelor ale căror interese pot fi atinse prin divulgarea informaţiei, inclusiv se va asigura participarea acestora în cadrul procesului în calitate de terţă parte.

(5) Instanţa de judecată, în cadrul examinării litigiilor privind accesul la informaţie, va întreprinde toate măsurile rezonabile şi suficiente de precauţie, inclusiv convocarea şedinţelor închise, pentru a evita divulgarea informaţiilor, accesul limitat la care poate fi îndreptăţit.

Astfel, atât în prima instanță, cât și în instanța de apel a fost stabilit indubitabil că, furnizorul de informații – Serviciul Fiscal de Stat nu a prezentat solicitanților de informații – SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos”, informațiile solicitate prin cererile extrajudiciare nominalizate supra, iar răspunsurile din 02.03.2022 cu nr. 26-18/1-07.12612; din 04.04.2022 cu nr. 26-18/1-07.19864; din 05.05.2022 cu nr. 26-18/1-06.27010 sunt apreciate drept formale.

Corespunzător, prin cererile de acces la informație, SC „Turbilon-Teh” SRL, FPC „Clasic SV” SRL, SRL „Neaos” erau interesate de procesele-verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 și 14.01.2020, cu privire la companiile reclamante, precum și Actele de control și deciziile adoptate, care au stat la baza întocmirii proceselor-verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 și 14.01.2020. Cu toate acestea, Serviciul Fiscal de Stat nu și-a realizat sarcina legală de a oferi un răspuns coerent la subiectele abordate și nu a pus la dispoziția reclamanților informațiile solicitate.

Conform art. 216 alin. (6) Codul fiscal, actul de control fiscal este un document întocmit de funcţionarul fiscal sau altă persoană cu funcţie de răspundere a organului care exercită controlul, în care se consemnează rezultatele controlului fiscal. În act se va descrie obiectiv, clar şi exact încălcarea legislaţiei fiscale şi/sau a modului de evidenţă a obiectelor impunerii, cu referire la documentele de evidenţă respective şi la alte materiale, indicîndu-se actele normative încălcate. În act va fi reflectată fiecare perioadă fiscală în parte, specificîndu-se încălcările fiscale depistate în ea.

Conform art. 248 Codul fiscal, după examinarea cazului de încălcare fiscală, Serviciul Fiscal de Stat emite o decizie.

Conform art. 249 alin. (1) Codul fiscal, asupra cazului de încălcare fiscală poate fi pronunţată una din următoarele decizii privind:

a) aplicarea de sancţiune fiscală şi/sau încasarea de impozit, taxă, calculate suplimentar, de majorare de întîrziere;

b) clasarea cazului;

c) suspendarea cazului şi efectuarea unui control repetat.

Conform art. 250 Codul fiscal, (1) Decizia asupra cazului de încălcare fiscală se pronunţă imediat după încheierea examinării lui. (2) *În decursul a 3 zile după emiterea deciziei asupra cazului de încălcare fiscală, un exemplar al deciziei se înmînează sau se expediază recomandat persoanei vizate în ea*.

Conform art. 267 Codul fiscal, (1) Decizia Serviciului Fiscal de Stat sau acţiunea funcţionarului fiscal poate fi contestată numai de persoana vizată în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acţiunea ori de reprezentantul ei, în modul stabilit de prezentul cod.

(2) Contestaţia împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat sau acţiunii funcţionarului fiscal făcută de alte persoane decît cele indicate la alin.(1) va rămîne neexaminată de Serviciul Fiscal de Stat.

Conform art. 274^1 Codul fiscal, (1) Orice persoană supusă controlului de către Serviciul Fiscal de Stat, care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, prin actele administrative emise în cadrul procedurii de control, prin acţiunile sau inacţiunile Serviciului Fiscal de Stat sau ale funcţionarilor fiscali

în cadrul acestor proceduri, este în drept să le conteste, în tot sau în parte, prin depunerea la Serviciul Fiscal de Stat a unei contestaţii în formă scrisă.

În acest context, corect a stabilit prima instanță că procesele-verbale de consemnare a opiniei, actele de control fiscal și deciziile emise în temeiul acestor controale sunt acte administrative pasibile controlului judecătoresc în ordinea contenciosului administrativ.

Potrivit art. 251 alin. (4) din Codul fiscal, la sesizarea privind identificarea semnelor componenţei de infracţiune, în mod obligatoriu, se anexează actul de control, decizia asupra cazului de încălcare fiscală şi materialele ce ţin de controlul în cauză. În sesizare se face consemnarea privind executarea sau neexecutarea măsurii de înlăturare a încălcării stabilite şi privind restituirea sau nu a prejudiciului cauzat sau a contravalorii lui (achitarea la buget a sumelor de impozite, taxe, contribuţii de asigurări sociale de stat obligatorii şi/sau prime de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, calculate în procesul controlului).

La fel, Serviciul Fiscal de Stat a oferit o interpretare eronată art. 212 alin. (1) Codul de procedură penală potrivit căruia, materialele urmăririi penale nu pot fi date publicităţii decît cu autorizaţia persoanei care efectuează urmărirea penală şi numai în măsura în care ea consideră că aceasta este posibil, cu respectarea prezumţiei de nevinovăţie, şi ca să nu fie afectate interesele altor persoane şi ale desfăşurării urmăririi penale în condiţiile Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecţia datelor cu caracter personal.

Totodată, instanța de apel apreciază critic trimiterea apelantului la prevederile art. 7 alin. (2) lit. d) Legea nr. 982 din 11.05.2000, care statuează că, în conformitate cu alineatul (1) al prezentului articol, accesul la informaţiile oficiale nu poate fi îngrădit, cu excepţia informaţiilor ce ţin de activitatea operativă şi de urmărire penală a organelor de resort, *dar numai în cazurile în care divulgarea acestor informaţii ar putea* prejudicia urmărirea penală, interveni în desfăşurarea unui proces de judecată, lipsi persoana de dreptul la o judecare corectă şi imparţială a cazului său, ori ar pune în pericol viaţa sau securitatea fizică a oricărei persoane – aspecte reglementate de legislaţie.

În acest sens, nu sunt întrunite condițiile care restricționează accesul reclamanților la informațiile solicitate, întrucât aceste nu sunt materiale exclusive ale urmăririi penale, obținute prin procedeele probatorii reglementate de Codul de procedură penală, ci acte administrative individuale defavorabile susceptibile controlului judecătoresc separat, în ordinea prevăzută de Codul administrativ. În caz contrar, sub imperiul invocării dispozițiilor art. 212 Codul de procedură penală, există riscul încălcării dreptului la apărare al reclamanților.

Or, în această ordine de idei, actele administrative anexate la materialele cauzei penale, în privința cărora reclamanții dispun de dreptul de a le contesta, urmează a fi catalogate drept acte administrative în continuare, însă în cadrul

procedurii penale acestea pot fi tratate de către organul de urmărire penală în calitate de materiale probatorii, indiferent dacă actele controlului fiscal și deciziile au fost obținute de către organul fiscal din oficiu sau la solicitarea organelor de drept.

Prin urmare, pârâtul Serviciul Fiscal de Stat este subiect, care are obligația de a furniza informația și nu a demonstrat prin prisma prevederilor art. 7 alin. (4) Legea nr.982 din 11.05.2000, prin careva probe sau argumente plauzibile precum că, informația solicitată de reclamanți este supusă anumitor restricții sau ar fi cu acces limitat, îngrădind astfel nejustificat dreptul la acces la o informație oficială.

În acest context, dreptul persoanelor de a solicita informația oficială îi corespunde obligația corelativă a furnizorului de a-i remite informația solicitată, atât timp cât această informație nu este supusă restricțiilor stabilite, or trimiterea apelantului la competența Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, nu reprezintă un temei ce justifică atare restricție și care ar degreva Serviciul Fiscal de Stat de obligația de a prezenta informațiile pretinse.

Astfel, având în vedere că, Serviciul Fiscal de Stat, a furnizat o informație incompletă, deviind în mod evident de chestiunile abordate în cererile înaintate de SC „Turbilon-Teh" SRL, FPC „Clasic SV" SRL, SRL „Neaos", fapta respectivă denotă cu suficientă certitudine că furnizorul de informații nu și-a exercitat în conformitate cu competențele care îi revin, obligația să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal, după cum statuează dispozițiile art. 11 Legea nr.982 din 11.05.2000.

Pe cale de consecință, prima instanță întemeiat a anulat răspunsurile Serviciului Fiscal de Stat nr.26-18/1-07.12612 din 02.03.2022, nr.26-18/1-07.19864 din 04.04.2022 și nr. 26-18/1-07-27010 din 05.05.2022, obligând Serviciul Fiscal de Stat să elibereze informația solicitată, și anume: procesele-verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 și 14.01.2020, cu privire la companiile reclamante și actele de control și deciziile adoptate, care au stat la baza întocmirii proceselor verbale de consemnare a opiniei din 13.01.2020 și 14.01.2020.

Instanța de apel notează că, contrar normelor de drept care reglementează sarcina probațiunii în contencios administrativ conform art. 93 alin. (1) Cod administrativ, apelanta nu a adus careva probe în susținerea pretențiilor în instanța de apel, prin urmare, Completul judiciar concluzionează că instanța de fond just a aplicat normele legale relevante la circumstanțele speței, a dat apreciere completă obiectivă şi sub toate aspectele probelor, iar hotărîrea dată este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legitime ale participanţilor la proces.

Deasemenea, Completul judiciar mai consideră important de remarcat faptul că, apelanta utilizînd calea de atac, în limite legale nu a prezentat în instanța de apel probe, pe care nu a avut posibilitatea să le prezinte instanței de fond și care ar fi de natură să răstoarne concluziile expuse în hotărîrea contestată, iar esența alegațiilor din apel sunt similare celor expuse în fața primei instanțe, care au fost dezbătute și corect respinse.

Astfel, din considerentele menționate şi având în vedere că hotărârea primei instanţe este legală şi întemeiată, iar argumentele invocate de către apelant sunt nefondate şi combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat şi a menţine hotărârea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art.240 alin.(1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E :

Apelul declarat de Serviciul Fiscal de Stat se respinge, ca neîntemeiat.

Se menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani din 14 decembrie 2023.

Decizia este executorie de la emitere, însă cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Sîrbu Victoria

Judecătorii Braga Angela

Bostan Angela